

ПРОЛОГ

Уйознали смо се давно, још у деишињсѣву. Слушао сам љажљиво њејове речи, знајући како ме он увек још љажљивије слуша. Говорио је мало, за разлику од мене, који сам о једној сѣвари јоворио дујо, љреврћући разлоје који би ме ојределили да донесем одлуку. Гужва му није љријала, ѣако да је издејвавао наше дружење када сам био окружен ѣласовима друје деце. У кућу ми је чешиће долазио, водећи рачуна да будем сам, како бисмо на миру разјоварали. Најчешиће бисмо шејшали између зјрада, јо ѣлочницима и ливадама, или у ѣарку. Дујо и уздуђено љреносио бих му своје мисли, са зедњом шѣа ли ће ми рећи: да ли сам исјравно јосѣујѣо? Поседно сам зедбао када сам вајао коју одлуку ѣреба донети, нарочијо када је јо значило сукод, сујројсѣављање и борбу. Не с њим. Њејово је било да ми одјовори на ѣишјање како да јосѣујѣм. Слушао ме је сѣрѣљиво, саветујући ме само када бих јо од њеја зајражио. И да,

ѿо вам нисам рекао, дио је ѿу увек за мене када сам ѿрихваѿао њеѿове ѿредлоѿе. Ако ѿо нисам учинио, умео је да неко време несѿане, не долази и не ѿроводи време са мноу.

Када ѿод сам ѿа ѿслушао учинио сам леѿе сѿвари. Некада није било лако, ѿребало је суѿроѿсѿавиѿи се ѿрво соѿсѿвеном сѿра-ху, а онда друѿима. Леѿоѿу ѿосѿуѿка ѿреѿо-знавао сам у ѿренуѿку чињења. Сви друѿи увиђали су да чиним нешѿо добро и леѿо. Заѿо је он мој најдољи ѿријаѿељ и заѿо сам ѿа волео. Желео ми је добро здоѿ мене самоѿ и све шѿо је за мене чинио радио је ѿако да нико нишѿа није знао о ѿоуе. А како би ико икада и моѿао сазнаѿи за њеѿа, моѿ најдољеѿ ѿријаѿеља? Невидљив је и њеѿов ѿлас једино сам ја моѿао чуѿи. И када бих ѿоворио о њему, ѿешко да би ми неко ѿоверовао, сем шѿо би вероваѿно ѿосумњао у моје душевно здравље.

Волео сам ѿроводиѿи време сам са содоу и ѿо ми је ѿричињавало велико задовољсѿво. Обично бих се сеђао учињеноѿ и осеђао леѿо, јер чинио сам исѿравно. Увече бих машѿао о будућносѿи и сва моја надања лако су се исѿуњавала и дешавала у замишљеној сѿварносѿи: желео сам добро и неким се чудом ѿо шѿо сам сањарио ѿосѿеѿено и осѿваривало на начине и у облицима које нисам моѿао

ни замислиџи. Осџајуџи џако сам са собом, оџварао сам џросџор свом драџом садруџу да ме џосеџи, буде џу и слуша моје мисли. Слушајуџи џа, сеџао сам се учињеноџ без кајања и радовао се суџрашњем дану.

Никада ми није ускраџио саветџи коџи ме џе водио ка већем добру. Чинио је џо џако несебично, не бринуџи да џу икада биџи дољи од џеџа. За разлику од свих осџалих, није желео највеће добро џрво за себе, џа џек онда за своџ џријаџеља – какви ми заисџа јесмо били. Тек касније, схваџио сам да је желеџи добро мени – чинио добро себи. Увећавајуџи моје, већим је чинио и своје добро. Заџио се слажем са онима коџи џврде да највише џреба волеџи најдољеџ друџа, а он је био џај. Обожавао сам џа неизмерно, као седе самоџ, џознајуџи истџину да седе џреба највише волеџи.

Сџрана су ми била сва она мишљења коџа су у вољењу седе џреџознавала жудњу за новцем, звањима и џелесним задовољсџвима. За џиме жуди већина џуди, истџичуџи се џима као да су најважније у живоџу. Хвале се када их имају, џежеџи да их свима и џокажу, сав свој усџех, новац и славу. То није џубав џрема себи, већ џено одсусџиво. Очајник се џредаје сџрасним задовољсџвима, окружен џредметџима, џражеџи џризнање дру-

їих да је љубави достїојан. А она дуїо може да їрїи, блаїоїворна је, не завиди и не їорди се, не чини шїо не їрисїоји, не їражи своје, не раздражује се, не мисли о злу, не радује се не їравди, већ све мирно їодноси, свему верује, свему се нада и све їрїи. Захваљујући љубави їрема скривеном їријайїељу, волео сам и себе. Сїоїа сам даривао и добијао најлейше и најдоље сївари, уїађајући најважнијем делу себе, свом блаїом учиїељу, у свему їа слушајући.

Зайо ми дуїо није било їоїредно їризнање, ниїи сам їражио наїраде. Оне су у рукама моћних, са далеко мање врлина неїо шїо их је мој їријайїељ имао; свако је моје добро дело, учињено увек у складу са њеїовим савейом, увећавало и моје и њеїове врлине. Склањао би се он од мојих рђавих їосїуїања, не їудећи нишїа од своје узвишеносїи. Разлика у блаїу добрих особина између нас неїресїано се одржавала, їа и їовећавала, мада сам слуїио да смо на їочейку, када сам рођењем їек уїледао свеїлосїи дана, можда и незнаїно їре їоїа – ми били истїи. Били смо једна душа, с једном мишљу и једним їласом. Онда се їлас раздвоїо, їако да смо їа једино ми моїли чуїи.

Истински сам ја волео, али је разлика између његових речи и мој деловања јосијајала све већа, толико велика да су раздобља тишине и његовој нестианка јосијајала све дужа. Почео сам да доносим одлуке не само о својим јосиујцима, већ и о томе како друји треба да чине. Тражили су од мене да будем вођа, да дајем јакти маршу будућности, јоворили како ће се млади једино у мене клети. Заједница је тражила да делујем како би сви имали користи. То често, исувише често, није било добро. Тредало је доносити одлуке у тренутику, а он није волео дрзину, јужву и јрисусиво друих; тражио је самоћу, иде бих мисли, сређене и чисте, јосијено излајао, а он мојао да јружи савети који ћу чути. Од мнојбројних јласова нисам више разазнавао јлас у себи, речи јријатеља. Уместо јохвале здој честијости ујао сам у замку најраде у виду дојјства. Признања која сам јада јримао била су немерљиво мања од јређашњих. Видевши да ја не слушам, све чешће је био одсујан. Коначно, више ја није било, јер је, као и мноја друја јријатељства, и наше уништило дујо ћујање.

Зато сада јишем. Волим своје властитијо дело више него што би ме оно волело када би имало душу. Волим најисано као

соистивену децу, радујем се када видим да су истиниња, лепа и добра. Само на тај начин и даље оистајем, јер делам и то онако како ме је савешовао мој њихи пријатељ. Волим своје приче јер су живи доказ мој њосвојања и чињења; волећи их, ја љубим своје њосвојање на овоме свећу. Створио сам их оћромним њрудом, уносећи у њих лепо, добро и корисно из њрећходној живојна. И нису оне ћу као њоклон, као шћо очеви на дар добијају децу, већ су роћене из оћромној, мајчинској, њороћајној бола. Мојим причама није лако, јер вољење је чињење, а велику љубав њреда истрћејни.

Знам да њрћиши, јер ниси био ћу да те њићтам да ли њреда да њишем. Ниси ни сада ћу, док њишем ове редове. Волео сам те као себе самој, јер ћи и јеси ја. Пишем, не дих ли те ојетћ врајћио себи. Односим се њрема њисању на истћи начин на који си се ћи, мој тајни пријатељу, некада њосћављао њрема мени. И не замерам ћи шћо тако дућо ћућиши. Не марим за то, друже мој, само се врајћи јер тако сам усамљен, буди ћу да ме њосавешујеш у овим ноћним бдењима, у данима који њромичу без назнаке сућрашњице. Реч твоја блаћоћворна је, доноси мир, сћокој и само она је ућеха. Када њрекинеш ову

*казну ћушања, одговори ми на једно питање:
да ли насавији писање којим покушавам
да оживим наше пријатељство?*

САДРЖАЈ

Пролог	5
Жена која зауставља сатове	12
Седма функција језика	22
Партија шаха	39
Како је Јоханес сусрео свог писца	46
Прсти	54
Сусрет	66
Награда	73
Емил	81
Изгубљени вид	105
Поговор (Зоран Пауновић)	
МЕТАФОРА ЈЕ ЗНАК БЕЗ ДНА	111
БЕЛЕШКА О ПИСЦУ	119